

1. Een gevaarlijke ontdekking

‘Kom jongens, we gaan dollars verdienen voor Kim Jong-il!’ roept kameraad Bo. Met grote passen beent hij langs Dae-jung naar de bus. Zelfvoldaan gaat hij achter het stuur zitten. Na wat onwillig gepruttel komt een zwarte rookpluim vanachter de bus tevoorschijn.

Met een driftig handgebaar nodigt Bo de leerlingen uit om in te stappen; alsof hij bang is dat de motor uitvalt voor ze op hun bestemming aankomen.

Dae-jung staat met zijn klasgenoten in een keurige rij. Ze schuifelen langzaam naar de ingang van de bus. Op zulke momenten voelt hij zich altijd klein en verloren. Iedereen voor en achter hem is minstens een halve kop groter. Logisch, hij is een jaar jonger, omdat hij een klas overgeslagen heeft vanwege zijn uitzonderlijk goede cijfers. Hij is met zijn vijftien jaren het broekie van de klas.

Als hij langs de rij gluurt, ziet hij het stralende gezicht van kameraad Bo. Zelfs op deze gure zaterdag gedraagt hun conciërge zich niet anders dan door de week. Wat een optimist! Dae-jung ziet voor zich Sung-un naar binnen glippen. Op hetzelfde moment dringen een paar klasgenoten voor.

‘Hé kleintje, we zagen je niet!’ Ze lachen om hun eigen grap. Altijd hetzelfde liedje. En als je er iets van zegt, loop je tegen een vuist op! Hij hoopt maar dat de plek naast Sung-un nog vrij is.

Als hij in het gangpad staat, kijkt hij onderzoekend om zich

heen. Waar zou Sung-un zitten? Ha, hij wuift al naar hem. Snel gaat hij naast zijn vriend zitten. Nu weet hij tenminste zeker dat de rit gezellig gaat worden.

‘Ik ben benieuwd of we ooit bij het bos aankomen,’ merkt Sung-un op.

‘Tja, goeie vraag,’ vindt Dae-jung. ‘Ik heb weinig zin om weer te duwen.’

De bus heeft ooit dienst gedaan als trolleybus in Pyongyang. Nadat de bus was afgeschreven heeft de school hem gekregen. Een paar handige leraren hebben er een motor in geplaatst, die op steenkool loopt. Zo’n motor heeft niet veel vermogen, dus als de bus een berg op moet, loopt de snelheid al gauw terug. En aangezien Noord-Korea hier nogal bergachtig is ...

Sung-un lacht. ‘Weet je nog hoe we eruitzagen? We leken wel een stel mijnwerkers! Ik stikte haast in die smerige rook.’

‘Moet je ook beter luisteren. Kameraad Bo vroeg je om te duwen, niet om de uitlaatgassen in te ademen.’

‘Hoe wil je dat voor elkaar krijgen, professor? Kun jij soms duwen zonder adem te halen?’

‘Nee, dat niet. Maar ik weet wel, hoe ik zo min mogelijk roet in mijn longen krijg. Beetje op de wind letten scheelt een hoop.’

De jongens worden onderbroken door de stem van kameraad Bo, die door de luidspreker schalt.

‘Nu iedereen een plek heeft gevonden, zal ik vertellen wat we vandaag gaan doen. Als we straks bij het bos zijn, krijgen jullie allemaal een mand. In kleine groepjes ga je op zoek naar wilde

ginseng. Dat groeit alleen in de schaduw. Jullie weten nog van de vorige keer hoe deze planten eruitzien, dus geen vergissingen graag. De jonge planten moet je laten staan. Alleen de grotere wortels graaf je uit. Gebruik daarvoor het schepje dat in de mand ligt. De wortels gaan we verkopen en het geld is voor onze Geliefde Leider Kim Jong-il. De strijdkreet voor vandaag is dan ook: Dollars voor Kim Jong-il! Dollars voor Kim Jong-il!' Bo steekt strijdlustig zijn vuist omhoog.

De woorden van kameraad Bo werken aanstekelijk. Al snel wordt de leus door de hele bus overgenomen. Ook Dae-jung schreeuwt de longen uit zijn lijf.

Hun Kim Jong-il is veel machtiger dan de president van Amerika. Kim regeert zijn land als een trouwe vader. Noord-Korea kan zich geen betere Leider wensen. Onwillekeurig gaat Dae-jungs hand naar de badge met de afbeelding van Kim Jong-il, die hij net als elke Noord-Koreaan op zijn jas draagt. En te midden van het rumoer doet hij een belofte: *Ik zal u niet teleurstellen. Mijn mand zal helemaal vol raken met wilde ginseng, zoals mijn hart vol is van u.*

Kameraad Bo heeft inmiddels de bus in beweging gezet. De strijdkreet echoot nog wat na, maar al snel wordt het rustiger in de bus. Dae-jung hoort alleen nog wat geroezemoes om zich heen. Gezellig klinkt dat, als iedereen zo met elkaar aan het kletsen is.

'Je stem liep niet zo gesmeerd daarnet, Sung-un.'

Sung-un grijnst. 'Ik spaar mijn adem. Misschien moet ik nog duwen vandaag.'

Na een korte rit door de stad bereiken ze een van de uitvalswegen, die door de heuvels ten oosten van Pyongyang loopt. Bij elke heuvel krijgt Dae-jung een por van zijn vriend.

‘Dat wordt duwen ...’, fluistert hij dreigend, ‘dat wordt duwen ...’

‘Uche, uche ...’, rochelt Sung-un ineens. ‘Uche, uche ...’

Het klinkt ernstig, maar Dae-jung weet dat het toneelspel is.

‘Help, ik stik’, hijgt hij.

Dae-jung krijgt de slappe lach, terwijl Sung-un rood aanloopt.

‘Lekkere vriend ben jij. Klop eens op mijn rug, anders stik ik’, piept hij.

Veel te hard slaat Dae-jung zijn vriend op de rug.

‘Au!’

‘Eigen schuld. Had je maar niet zo gemeen in mijn zij moeten porren.’

Sung-un kijkt uit het raam. Onverwacht geeft hij Dae-jung een elleboogstoot tegen zijn ribben.

‘Volgens mij zijn we er!’ roept hij enthousiast. Hij wijst naar een parkeerplaats aan de rand van een groot bos.

‘Fijn dat je dat even meldt’, reageert Dae-jung met een pijnlijke grimas op zijn gezicht.

Met een mand van gevlochten bamboe onder de arm struint hij even later langs de bosrand. Hij zit in een groepje met Sung-un en twee meiden. Hun gegiechel is Dae-jung al gauw zat; die kletsen meer dan dat ze ginseng zoeken. Waar is hun toewijding aan de Geliefde Leider?

Het groepje van Dae-jung valt als vanzelf uiteen in twee

groepjes van twee. Die meiden moeten het zelf maar uitzoeken; letterlijk en figuurlijk.

Sung-un is de grote geluksvogel vandaag. Zijn mand is al snel voor de helft gevuld. Dae-jung ziet niet één ginsengplant op zijn netvlies verschijnen. De schep ligt al die tijd werkeloos in zijn mand.

‘Kijk uit!’ tettert Sung-un hem plotseling in het oor.

Dae-jung springt verschrikt opzij. Sung-un zit al op zijn hurken. Heel voorzichtig haalt hij met zijn schepje een pracht van een wortel tevoorschijn, die hij handig ontdoet van het groene blad en de trossen helderrode besjes.

‘Had je bijna kapot getrapt’, verontschuldigt hij zijn bloedstollende kreet.

‘Fijn. Ik zou willen dat je ook zo bezorgd was om mijn trommelviezen.’

Sung-un grinnikt, maar doet er verder het zwijgen toe.

‘Wat een geluksvogel ben jij’, moppert Dae-jung. Waarom zag hij die rode trosjes niet? Wat heeft hij vandaag?

Sung-un probeert zijn vriend wat op te monteren. ‘Als ik er veel vindt, krijg je er een paar van mij, oké?’

‘Nee’, antwoordt Dae-jung koppig, ‘ik ga alleen verder zoeken!’

‘Mij best, maar mijn aanbod blijft staan. Ik spreek je straks wel weer.’

Dae-jung gaat op een steenworpafstand van Sung-un verder zoeken.

‘Volgens mij verstoppen ze zich voor me’, bromt hij in zichzelf.

Iets verderop ziet hij Sung-un voor de zoveelste keer met zijn schepje in de grond wroeten.

Belachelijk eigenlijk, dat zoeken naar wilde ginseng. Wat kun je ermee? Thee, wijn, medicijnen of zeep maken, dat is het zo ongeveer. Zou dat echt zo veel geld opleveren?

De bodem van de mand grijnst hem nog steeds vol leedvermaak aan. Zelfs na de vondst van een paar ondermaatse wortels is de bodem nog lang niet bedekt.

Opeens hoort hij een snerpende fluit. Dat is het teken van kameraad Bo om te verzamelen.

‘Nu al?’ verzucht Dae-jung.

‘We moeten terug!’ schreeuwt Sung-un en hij loopt naar zijn vriend toe.

Het humeur van Dae-jung zakt naar het dieptepunt. Moet je die mand van Sung-un zien! Tjokvol dikke ginsengwortels. Hij moet er zelfs een hand bovenop houden, anders vallen er wortels op de grond. Dae-jung probeert er niet naar te kijken. Zijn vriend hoeft niet te weten hoe jaloers hij is! Sung-un is natuurlijk de onbetwiste winnaar. Zijn vriend is hem in veel meer dingen de baas. Nou ja, behalve als het op leren aankomt. ‘Ga jij maar vast naar de bus, ik zoek nog even door. Zeg maar dat ik er zo aan kom.’

‘Maar we vertrekken meteen, Dae-jung! We moeten echt terug. Kameraad Bo houdt niet van wachten.’

‘Ga jij nou maar. Ik moet en zal die krenge vinden.’

‘Je mag er wel een paar van mij hebben.’

Sung-un pakt een paar kleine wortels van de stapel.

‘Nee, nee, nee!’ antwoordt Dae-jung zijn vriend geïrriteerd.
‘Je krijgt op je dak, Dae-jung. Bevel is bevel! Je weet dat je niet alleen achter mag blijven.’
‘Dat is mijn risico! Ik zorg heus wel dat ik op tijd kom.’
‘Dan moet je het zelf maar weten.’ Schouderophalend vertrekt Sung-un.

Vastbesloten om nog een paar wortels te vinden, blijft Dae-jung achter. Hij kijkt zijn vriend na, die zich al snel voegt bij de andere klasgenoten die op de terugweg zijn. Met weidse gebaren ziet hij hem opscheppen over zijn buit. Eén schrale troost: Sung-un zal straks, net als iedereen, alles moeten afgeven. Dan heeft hij niks meer, helemaal niks.

Die zogenaamde gulheid van zijn vriend kan hij niet waarderen. Van zijn gevonden schat wilde hij nauwelijks iets delen, alleen een paar schrale exemplaren. Sung-un doet het puur voor zijn eigen eer, niet voor de Geliefde Leider. Want een eer is het, om veel op te halen voor de Partij en voor Kim Jong-il. Even voelt Dae-jung een steek van jaloezie. Die eer van de Geliefde Leider zal hem vandaag niet te beurt vallen. Vandaag is een verloren dag.

Plotseling valt zijn oog op een bamboehut, die op een grote rijstakker aan de rand van het bos staat. De bouwval is hem nog niet eerder opgevallen. In het struikgewas ernaast schemert iets roods. Bessen van de ginsengplant? Gauw even kijken. In de verte ziet hij de witte bus staan. Zijn klasgenoten komen uit alle richtingen aanlopen.

Snel holt hij naar de rode plek in het struikgewas. Maar als hij op de plek aankomt, blijkt er slechts een oude lap in de struiken te liggen ...

Het geluk laat hem wel in de steek vandaag. Dan toch maar terug naar de bus, want om zich na zo veel pech ook nog de woede van kameraad Bo op de hals te halen, daar heeft hij geen trek in.

Hij werpt nog even een blik op de hut en ...

Hé, de deur staat open. Even kijken, heel even maar ...

Het ziet er vanbinnen kaal en ongezellig uit. De hut biedt beschutting tegen kou en regen, maar daar is ook alles mee gezegd. Op de grond ligt een vaal kleedje. Aan de wand hangt een vergeelde krantenfoto van de Eeuwige Leider. Hij is niet eens netjes ingelijst en hij hangt nog scheef ook. Een schande! Even recht hangen en dan neemt hij een sprintje naar de bus. O nee! De roestige spijker waaraan de foto hangt trekt een scheur in het oude krantenpapier. Zijn vingers trillen zo, dat de foto op de grond dwarrelt. Zijn mand met de povere worteltjes glijdt onder zijn arm vandaan boven op de Eeuwige Leider ... Nu heeft hij dit eenvoudige hutje onbewoonbaar gemaakt! Welke straf hangt hem boven het hoofd nu hij het portret van de Eeuwige Leider uit deze ruimte heeft verwijderd? Het moet weer aan de muur, en snel!

Hij raapt de foto van de grond en zoekt met zijn ogen de spijker in de wand.

Hè, wat is dat? Net onder de spijker zit een gat, een kleine nis

in de muur, onzichtbaar door de foto die er eerst voor hing. Nieuwsgierig doet Dae-jung een stapje dichterbij. Er ligt iets in – een klein zwart boekje met een rood kruis ... Een Bijbel! Als door een slang gebeten deinst hij achteruit. Dat is het gevaarlijke boek van de christenen, waar zijn leraren hem regelmatig voor waarschuwen! Hij moet maken dat hij wegkomt.

Hij raapt zijn spullen bij elkaar en rent de deur uit, weg bij dat gevaarlijke boek.

Maar als de deur met een slag achter hem dichtvalt, staat hij plotseling stil. Dat boek ... daar is hij zijn hele leven al voor gewaarschuwd. Maar waarom eigenlijk? Zal hij ...

Nee, veel te gevaarlijk!

Maar ...

Dan wint zijn nieuwsgierigheid het van zijn angst. Hij grist het boek uit de nis en stopt het snel in zijn zak. En nu wegwezen!

Op weg naar de bus kijkt hij nog eens goed om zich heen. Heeft niemand hem gezien?

Het boekje brandt in zijn zak. Jammer dat hij pas thuis kan kijken wat erin staat!

Als hij bijna bij de bus is, merkt hij tot zijn schrik dat iedereen er al in zit. Dat is niet best!

Wat zal kameraad Bo zeggen?

Gelukkig, Sung-un ziet hem aankomen en gebaart ongeduldig dat hij moet opschieten. Alsof hij dat zelf ook niet doorheeft! Ineens komen er zwarte rookwalmen uit de knalpijp tevoor-

schijn. Dae-jung haalt diep adem en trekt een laatste sprintje. Hij duikt de smerige uitlaatgassen in en staat dan voor de deur, die tergend langzaam sluit ...

Met een handige beweging houdt hij de deuren tegen en wurmt eerst de mand en dan zichzelf naar binnen.

Kameraad Bo kijkt geërgerd van Dae-jung naar de bijna lege mand die vlak voor zijn neus neerploft.

‘Het laatst komen en dan slechts een paar armetierige wortels bij je hebben? De Geliefde Leider zal teleurgesteld zijn in jou. Geen beste beurt dit keer, Dae-jung’, vindt Bo.

Met een rood hoofd knikt Dae-jung. Op de achtergrond hoort hij het gegriinnik van zijn klasgenoten. Maar als elke Noord-Koreaan heeft Dae-jung geleerd om in pijnlijke omstandigheden te zwijgen; dan kom je niet in de problemen.

‘Ga snel zitten’, beveelt kameraad Bo.

‘Waar bleef je toch?’ vraagt Sung-un, zo gauw Dae-jung naast hem neerploft. ‘Ik kreeg op mijn kop omdat ik je alleen had gelaten.’

‘Ik wou het nog even proberen, ik zag iets roods in de verte’, probeert Dae-jung zich te verontschuldigen. ‘Maar ik heb niets gevonden.’

Niets gevonden ...? Eerst wil hij zelf ontdekken, wat hij eigenlijk gevonden heeft. Misschien mag Sung-un het daarna weten. Tenminste, als dat geen problemen gaat geven ...

De rest van de terugweg houdt Dae-jung zijn mond. Sung-un laat hem gelukkig met rust. Laat hem maar denken dat hij nog

steeds uit zijn humeur is. En laat kameraad Bo maar denken dat hij zich schaamt.

Was hij maar vast thuis. Wat zou er in dat boekje staan?

Op het schoolterrein levert iedereen zijn gevonden ginsengwortels in. De oogst wordt door kameraad Bo in grote manden verzameld. Hij is zichtbaar tevreden over de opbrengst.

‘Jullie hebben goed gewerkt! Vooral Sung-un, hij is de winnaar van deze dag!’

Een luid applaus klinkt.

Dae-jung ziet de grote volle manden met ginseng staan. Die zullen ongetwijfeld een mooi bedrag opleveren. Kim Jong-il zal dit geld beslist goed besteden voor zijn onderdanen.

Kameraad Bo likt begerig met zijn tong langs zijn lippen. Wat zal hij een plezier hebben van deze oogst ...

Dan ziet hij Dae-jung staan met zijn lege mand.

‘Je moet je mand nog inleveren, Dae-jung! Je mag hopen dat je een volgende keer meer geluk hebt. Je kunt niet altijd de beste zijn, professor.’ Kameraad Bo knipoogt naar hem.

Dae-jung laat opgelucht een zucht ontsnappen. Zo kent hij de conciërge weer, opgewekt als altijd. Dat betekent in ieder geval dat een eventuele straf van de baan is.

